

FRÝDLANTSKO ZAČÍNÁ PROJEKTOVAT OPATŘENÍ, KTERÁ MAJÍ V SOUVISLOSTI S ROZŠIŘOVÁNÍM DOLU TURÓW ZAJISTIT ÚZEMÍ VODU

Nečekané zvraty přináší v současné době události související s chystaným rozšiřováním povrchového hnědouhelného dolu Turów v Polsku. Zastupitelstvo města Bogatynia totiž koncem května schválilo změnu svého územního plánu, která byla jedním z kroků, nezbytným pro chystané rozšíření dolu o téměř 15 hektarů směrem k české hranici. Podle české strany je však změna územního plánu nezákonná, protože polská strana při jeho vydání nečekala na řádné ukončení mezinárodních konzultací ke změnám územního plánu a změnu plánu vydala, aniž by jakkoliv zohlednila české připomínky. Polsko později označilo svůj postup za nedorozumění. Zda se ale podaří dosáhnout zrušení rozhodnutí zastupitelstva Bogatynie je otázkou, na kterou zatím není odpověď. Spíše však ne. Frýdlantsko vývoj jednání o rozšíření dolu sleduje pozorně, zároveň se ale aktivně připravuje na to, že se záměr polského investora nepodaří zvrátit a oblast bude muset řešit možný úbytek vody. Aktuálně začíná projektovat opatření, která mají vodu na Frýdlantsku zajistit.

Víc se dočtete na stranách 2 a 3.

02

DÁLKOVÉ ODEČTY VODOMĚRŮ DOKÁŽÍ ODHALIT ÚNIKY VODY A UŠETŘIT TAK DESETITISÍCE KORUN

Novinku, která může ušetřit desetitisíce korun, nabízí právnickým i fyzickým osobám Frýdlantská vodárenská společnost, a.s. (FVS). Jde o dálkové odečty vodoměrů, díky kterým má zákazník spotřebu vody pod kontrolou v podstatě on-line.

Více se dočtete na straně 3.

FRÝDLANTSKÁ VODÁRENSKÁ SPOLEČNOST, A.S. HLEDÁ ZAMĚSTNANCE

Provozní montér vodovodů a kanalizací

Náplň práce:

- výstavba, oprava a údržba vodovodního a kanalizačního řádu a jejich příslušenství
- opravy a stavby vodovodních a kanalizačních přípojek
- řízení komunální techniky

Požadujeme:

- vyučen v oboru instalatér nebo dlouhodobá praxe v oboru
- řidičské oprávnění skupiny B, C výhodou

Nabízíme:

- 25 dní dovolené
- stravenky
- příplatky na penzijní nebo životní pojištění
- jednosměnný provoz, po zaučení pohotovost

FRÝDLANTSKO ZAČÍNÁ PROJEKTOVAT OPATŘENÍ, KTERÁ MAJÍ V SOUVISLOSTI S ROZŠÍŘOVÁNÍM DOLU TURÓW ZAJISTIT ÚZEMÍ VODU

Situace kolem dolu Turów je v současné době složitá a do jednání se vložila už také česká vláda, která bude požadovat jak zrušení územního plánu Bogatynie, tak dokončení mezistátních konzultací. Trvat také bude na jasném stanovení mechanismu kompenzací za případně způsobené újmy v důsledku činnosti dolu Turów. Na tom ostatně trvají i zástupci Frýdlantska. „My za stav, ve kterém jsou reálné obavy o vodu, nemůžeme. Nevidím jediný důvod pro to, abychom na jeho odstranění vynakládali finance my. Věřím, že se vládě podaří kompenzace, která opatření zajišťující nám vodu, od polské strany vydobýt,“ říká starosta Frýdlantu a předseda představenstva FVS Dan Ramzer. Stále však uchovává i střípek naděje, že by se mohlo podařit díky mezinárodnímu posuzování vlivu na životní prostředí EIA ohrožení vody na české straně prokázat a rozšíření dolu zabránit. **„Každý, kdo se o problematiku zajímá, by si neměl nechat ujít veřejné projednávání záměru rozšíření dolu, které jsme si na polské straně vymohli. U nás v České republice proběhne 17. září 2019 od 15.00 hodin ve sportovní hale Sokolovna, č. p. 132 v Chotyni, v Polsku 19. září 2019 od 10.00 hodin v kulturním domě v Bogatyni. Projekt rozšíření dolu představí sám investor, bude to pro nás všechny tedy vlastně první možnost dozvědět se informace přímo od těch nejpovolanějších, kteří do této doby s českou stranou nekomunikovali,“** doplňuje starosta Frýdlantu.

Frýdlantsko mezitím usilovně pracuje na opatřeních, která mají v případě rozšíření dolu Turów zajistit zásobování oblasti vodou. Jak velké budou dopady chystaného rozšíření polského povrchového dolu Turów na zásobování pitnou vodou a likvidaci odpadních vod na Frýdlantsku začala zkoumat už v roce 2015 skupina odborníků. Studii, která přinesla na tyto palčivé otázky odpovědi, si u nich objednala Frýdlantská vodárenská společnost, která je dodavatelem vody pro

tuto oblast. S výsledky včetně navrhovaných řešení předpokládaných problémů od té doby intenzivně pracuje.

Povrchový důl Turów se nyní rozkládá na celkové ploše 45 km². Nově se má rozšířit směrem k českým hranicím (k Hrádku nad Nisou a Chrastavě). Polská strana ale v době vzniku studie nedodala podklady o rozsahu rozšíření a známý nebyl ani údaj, jestli dojde také k prohloubení dolu. Obě informace jsou přitom klíčové v otázce vlivu dolu na vodu na českém území. Studie proto nepřinesla jen

jeden možný scénář věcí příštích, ale hned dva. Hovoří o nich jako o zatěžovacím stavu I. a zatěžovacím stavu II. Liší se velikostí postiženého území.

V rámci **zatěžovacího stavu I** je ve studii uvažováno o výpadku zdrojů pitné vody v obcích, které jsou v těsné blízkosti povrchového dolu, tedy v Dětrichově, Kunraticích, Heřmanicích, Višňové a v Černousích. V oblasti by podle propočtů za 20 let chybělo mimo zdrojů individuálního zásobování (studny) i 14 litrů vody za sekundu pro obyvatele napojené na veřejný vodovod. Aby k tomu nedošlo, přichází studie s návrhem nutných opatření. Ta čítají: rekonstrukci úpraven vody ve Frýdlantu a v Bílém Potoce (která je již hotová), doplnění vodojemů pro zásobu vody na Údolí av Libverdě, připojení vodovodu Bulovka a Dětrichov na úpravnu vody Frýdlant, a především vybudování centrálního dispečinku, který zajistí spolehlivé řízení a provoz

vodovodu. Dále potom obsahuje návrh nutných opatření ještě některá opatření na stávajících rozvodných sítích vody. Těmi jsou například dostavba vodovodní sítě ve Višňové–Sani, ve Višňové–Loučné nebo zkapacitnění zásobního řadu ve Višňové–Poustce. Odhadované investiční náklady jsou v případě zatěžovacího stavu I. vyčísleny předběžně na 596 milionů korun bez DPH.

„Významně horší zatěžovací stav II potom počítá s rozšířením dopadu důlní činnosti také na území Frýdlantu, Pertoltic, Habartic a západní části území obce Bulovka – Arnoltice. Pokud by došlo k této situaci, znamenalo by to omezení hlavního zdroje vody pro Frýdlant a vodovody Bulovka a Dětrichov – úpravny vody Frýdlant. Tím by hlavní roli v zásobení regionu vodou převzala úpravna vody Bílý Potok. Odborníci proto navrhli dvě možné varianty dalšího postupu,“ říká ředitel FVS, a.s. Ing. Petr Olyšar.

Ve variantě A přebere hlavní roli v zásobení regionu pouze úpravna vody Bílý Potok a úpravna ve Frýdlantu bude vyřazena z provozu. V tomto případě bude nutná výstavba přivaděče pro dopravu surové vody pro tuto úpravnu z náhradních zdrojů, kterými může být buď přehrada Josefův Důl, nebo přehrada Souš. Zdroje úpravy vody v Bílém Potoce, kterými jsou Smědá a Hájený potok, totiž Frýdlantsku stačit nebudou. Návrh opatření uvádí i nutnost vystavění přivaděče upravené vody z úpravy v Bílém Potoce do Frýdlantu.

Varianta B počítá se zachováním obou úpraven vody. Jak v Bílém Potoce, tak ve Frýdlantu, nicméně pracuje s předpokladem, že kapacita vodních zdrojů pro druhou jmenovanou se sníží o 50 %. Navrhovaná opatření zahrnují: dnes již hotovou rekonstrukci úpravy vody v Bílém Potoce a navýšení výkonu (byť nižší než u varianty A), rekonstrukci úpravy vody ve Frýdlantu, výstavbu

přivaděče do úpravný vody Bílý Potok pro dopravu surové vody z náhradních zdrojů – z přehrady Josefův Důl nebo Souš, výstavbu přivaděče pro dopravu upravené vody z Bílého Potoka do Frýdlantu. Nutné bude také doplnění řady vodojemů, další opatření pro připojení vodovodů Bulovka a Dětrichov na Frýdlant, opět vybudování centrálního dispečinku a nezbytná budou i další opatření na stávajících rozvodných sítích.

„My máme v současné době indikované ohrožení zdroje pitné vody na území Višňové, Heřmanic, Kunratic a Dětrichova a na to je připravována projektová dokumentace, kterou financuje Liberecký kraj. V současné době jsem ve fázi, kdy je ukončeno výběrové řízení na zpracovatele dokumentace opatření proti možným negativním vlivům dolu Turów,

kteří právě ze studie vycházejí. Teď tedy tato opatření, ať už pro první nebo druhý zatěžovací stav, začínáme projektovat,“ vysvětluje Dan Ramzer. Poprvé se výbor, složený ze zástupců FVS, obcí a mnoha řady odborníků, sešel první zářijový týden. „Začínáme už fyzicky projektovat opatření k zajištění vody na Frýdlantsku, projektují se dokumentace k územnímu rozhodnutí propojení vodovodu Frýdlantu s Bulovkou nebo Frýdlantu s Dětrichovem, nicméně ten první krok, který je na programu, je aktualizace studie z roku 2015 a těch největších opatření, jako je převod vody. Abychom se ujistili, jestli jsou opravdu potřebné nebo jestli by nešlo najít jiný způsob. A posléze abychom u těchto nebo nových opatření dotáhli vše až do fáze stavebního povolení,“ říká ředitel FVS Petr Olyšar.

Proč nelze vzít studii z roku 2015 a použít ji ve znění, ve kterém je? „Je to proto, že studie z roku 2015 vycházela z dat, která byla tehdy k dispozici. Těch ale nebylo tolik, jako jich je k dispozici dnes, díky projednávání studie vlivu na životní prostředí EIA, která si žádá mnohá data. Máme už i dílčí výstupy geologické služby, čeká se na vrty, které jsou připravovány a data z nich. Prostě informací, které studie bude zohledňovat je abude ještě daleko více a díky tomu se může s navrženými opatřeními pracovat. Buď budou potvrzena, nebo změněna, aby byla co nejvhodnější,“ doplňuje ředitel FVS. Některá opatření budou navíc konzultována například i s ekology, kteří budou na jednání výboru také přizváni.

02

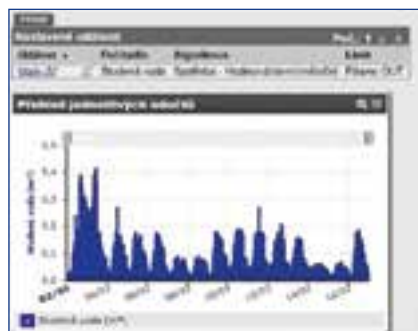
Pokračování ze strany 1

DÁLKOVÉ ODEČTY VODOMĚRŮ DOKÁŽÍ ODHALIT ÚNIKY VODY A UŠETŘIT TAK DESETITISÍCE KORUN

Frýdlantská vodárenská společnost odstartovala pilotní projekt dálkových odečtů vodoměrů v roce 2017. Zapojeny do něj byly nejprve objekty v majetku Města Frýdlantu a Střední školy hospodářské a lesnické. „Tehdejší vodoměry byly na vytípaných objektech nahrazeny vodoměry s impulsním výstupem, dodavatelky byla zřízena radiová síť pro přenos dat z vodoměrů a měřidla byla následně zapojena do systému CEM (centrální energetický management). Zákazník tak získal možnost kdykoli se podívat na aktuální spotřebu vody ve svém objektu,“ vysvětluje ředitel FVS Ing. Petr Olyšar s tím, že zákazníkovi k tomu stačí libovolný počítač s přístupem k internetu vybavený standardním webovým prohlížečem nebo chytrý telefon s operačním systémem Android a nainstalovanou aplikací „FVS Mobile CEM“.

„Službu, kterou jsme původně nabízeli jen ve Frýdlantu, jsme v roce 2018 zavedli i v Novém Městě pod Smrkem a letos ji nabídneme také v Hejnicích. Ve všech třech městech je pak k dispozici nově prakticky každému, kdo oni stojí. Ať se jedná o právnickou nebo fyzickou osobu,“ podotýká zástupkyně ředitele FVS Mgr. Alena Soukupová. Služba je zpoplatněna částkou 167 Kč včetně DPH za měsíc a jeden vo-

doměr a zřizována na dobu 6 let, tedy na dobu platnosti úředního ověření fakturačního měřidla. Výhodná je pak především pro větší odběratele vody, nicméně ušetřit desetitisíce korun může i domácnostem. „Funkce systému umožňuje uživateli průběžnou analýzu spotřeby vody. Pomocí tohoto systému lze včas zjistit poruchy a netěsnosti v rozvodech. Na základě aktuálních informací o spotřebě je tak možné zabránit zbytečným finančním ztrátám, které v případě pozdního zjištění mnohdy dosahují výše až desítek tisíc korun ročně.

Příkladem podobného pozdního zjištění je zákazník, u kterého došlo k poškození vodovodní přípojky na louce před domem. Voda unikala do podzemí neznámo jak dlouho. Problém byl zjištěn až na základě odečtu vodoměru za účelem fakturace.

Výsledek byl navýšení spotřeby o 1200 m³, tedy o přibližně 60 000 korun za půl roku,“ říká ředitel FVS Petr Olyšar.

Systém CEM však dokáže odhalit i menší úniky vody. „Pokud zákazník ví, že například během dopoledne musí být spotřeba nulová, protože všichni členové rodiny jsou buď v zaměstnání, nebo ve škole, a přesto dochází k třeba i minimální spotřebě vody, může usoudit, že je na vnitřních rozvodech porucha. Může přitom jít třeba jen o kapající kohoutek nebo protékající WC,“ vysvětluje Alena Soukupová.

A jak dálkové odečty vodoměrů fungují? „Skutečná spotřeba je přenášena každou hodinu na centrální server. Zákazník si na základě prvního měsíce sledování spotřeby v systému stanoví standardní spotřebu pro jednotlivé hodiny během dne v rámci jednoho týdne. S nastavením mu samozřejmě naši zaměstnanci rádi pomohou. A v případě, že je tato standardní hodnota v rámci jedné hodiny překročena, obdrží zákazník buď sms nebo e-mailovou zprávu. Nejpozději do jedné hodiny tedy ví, že vznikl problém a může de facto okamžitě zabránit dalším škodám na svém majetku,“ uzavírá ředitel FVS Petr Olyšar.

SAMÁ VODA, SAMÁ VODA... 2. DÍL

Voda je nejen nezbytnou podmínkou života, ale také látkou s celou řadou zajímavých vlastností. Jak jste na tom se znalostmi vy? A jak ředitel společnosti FVS Petr Olyšar? Věděli jste, že...

- Zatímco studená voda z kohoutku je pitná, teplá nikoli a měla by být využívána jako voda užitková.
- Ne všechny řeky končí svou pouť v jiném toku nebo v moři. Například některé toky pramenící v alžírském pohoří Tassili směřují k Sahaře. Postupem času se jejich průtok snižuje, až nakonec úplně vyschnou.
- Nejdelší řeka v Evropě je Volha (3 645 km), vlévá se do Kaspického moře. Nejdelší řekou planety je Nil s délkou 7 063 km, vlévá se do Atlantického oceánu.
- Nejhlubším místem oceánu je Mariánský příkop, který se nachází východně od Mikronéských ostrovů, v blízkosti východního pobřeží Filipín. Jeho hloubka je 11 034 m.

A CO O VODĚ VÍ PAN ŘEDITEL?

Klétu patří vodáctví – ve FVS jste „zadákem/kormidelníkem“. Jak je to na vodě? souhlasíte s vodáckým rčením „Háček je vždy vinen“?

Na vodě jsem toho odjezdil na obou pozicích asi stejně, takže na vodě to určitě platí. Ve FVS jsem byl vždy na pozici kormidelníka a zde určitě nejde vždy aplikovat toto tvrzení. Chybu může udělat jak zaměstnanec, tak i já. Bez háčků (zaměstnanců) se navíc neobjedu a jejich práce si vážím. Ikdyž samozřejmě někdy máme spory.

Víte, která česká řeka je nejdelší? Kolikrát jste ji splul a co všechno jste při tom vypil? Jaké další toky jste ochutnal?

Nejdelší je Vltava. Plul jsem po ní dvakrát, v obou případech na vysoké škole

a co jsem při tom všechno vypil, si (raději) nevzpomenu. Z dalších řek samozřejmě blízkou Jizeru a Lužickou Nisu, kterou jsem navíc v roce 2002 splul až na soutok s Odrou. V té době ještě nebyl schengenský prostor v současném rozsahu, takže jsme museli mít mraky různých povolení jak z německého, tak polského břehu řeky a několikrát nás během plavby obě pohraniční stráže kontrolovali. Z dalších aspoň trochu Ohři, Ploučnici, Doubravku nebo Chrudimku. Jo, a o povodních roce 1997 jako vodní záchranář Bečvu a Moravu, ale to nebyla moc zábavná „ochutnávka.“

Jste pravidelným účastníkem vodácko-drsňáckého závodu Nisamarathon. Jak chutná Nisa?

To musím poopravit. Jsem pravidelným organizátorem a vzhledem k logistice závodu jsem se ho nikdy nezúčastnil. Ale zatím mě vždy účastníci závodu na konci vždy jako poděkování do Nisy hodili. Takže posledních osm let první víkend v červnu zkouším Nisu pravidelně, ale ještě jsem nepil. Myslím ale, že bude mít určitě lepší chuť, než když jsem byl malý a voda v ní měla vždy barvu dle barvy, kterou zrovna používali v místních textilkách. A znečištění od odpadních vod bude samozřejmě menší. No ale pít i tak zkoušet zatím nebudu.

Jaký vřes roste vůkol studánky v básni Josefa Václava Sládka? Rudý.

Správné řešení tajenky z minulého čísla:

„Ve víně je pravda, ve vodě zdraví.“ Správnou tajenku nám zaslalo celkem 13 našich zákazníků, další 4 odpovědi byly špatné.

Tři výherci vylosovaní ze správných odpovědí:

- Maruška Šalomonová, Frýdlant
- Regína Trnková, Frýdlant
- Růžena Pažoutová, Kunratice

NOVÁ SOUTĚŽNÍ OTÁZKA:

System dálkových odečtů CEM dokáže odhalit i malé úniky vody, to už víte z předchozího článku. Ale jak tokový únik může být velký, o tom bude naše soutěžní otázka. **O kolik vody navíc se zvýší spotřeba vody v domácnosti, díky měsíc protékajícímu WC?**

- a) o 1 300 až 2 590 litrů za měsíc
- b) o 13 000 až 25 900 litrů za měsíc
- c) o 130 000 až 259 000 litrů za měsíc

Termín pro doručení správných odpovědí je do 30. září 2019. Odpovědi zasílejte e-mailem na soutez@fvs.cz a nezapomeňte připojit své jméno a adresu, jinak bude zlosování o ceny vyloučení. Tři vylosovaní ze správných odpovědí věcnou odměnu.

Čtvrtletník Frýdlantské vodárenské společnosti, a.s. – léto 2019

Vydává: Frýdlantská vodárenská společnost, a.s., Zahradní 768, Frýdlant, PSČ 464 01 | Kontaktní místo: Provozní a zákaznické centrum, Zahradní 768, 464 01

Frýdlant | Telefon: +420 482 312 122 | Havarijní služba tel.: +420 721 852 404 | Redakční rada: Ing. Dan Ramzer, Ing. Petr Olyšar,

Bc. Tomáš Hasil | Redakce: Bc. Helena Syrovátková | Foto: archiv FVS | Grafické zpracování: Jan Škvára, KALENDÁŘ LIBERECKA spol. s r. o.

Registrační číslo: MK ČR E 22058. Nepronájemné. Vaše připomínky a postřehy zasílejte na olysar@fvs.cz.